

בית משפט לנוער בבית משפט השלום בחדרה

תנ"ז 15-04-28930 מחלקה לשירותים חברתיים נ' xxx

תיק חיצוני :

בפני כב' השופטת היאם קרוואני, שופטת בכירה

מבקשים המחלקה לשירותים חברתיים

נגד

משיבים yyy

החלטה

לפני בקשה מטעם המבקשת שהינה הסבתא, אמא של המשיבה - למתן מעמד וצירופה להליך שמתנהל בביהמ"ש לנוער, בעניין הקטין xxx להלן: (המבקשת).

פתח דבר

המבקשת הינה האמא של המשיבה אשר משמשת כמשפחת אומנה לקטין זאת על פי צו הוצאה ממשמורת משנת 2015.

הקטין הוצא ממשמורת הוריו על רקע של חשיפה למערכת יחסים אלימה בין הוריו, חשיפה להתנהגות עבריינית ושימוש בסמים מצד האב, ובשל מצבה הנפשי של אימו אשר ידע טלטלות רבות.

הצו ניתן תחילה, במסגרת החלטת ביניים בהליך צב"נ xxx החלטה מיום xxx.

הקטין הוכרז כקטין נזקק והצווים בעניינו בתוקף עד xxx.

רקע עובדתי

ביום xxx התנהל דיון ראשון בעניינו של הקטין, בין היתר בנוכחות הסבים ובאת כוחם, במעמד זה הוארך הצו עד יום xxx. נקבעו דרכי טיפול והסדרי שהות בין המשיבים- ההורים לקטין.

ביום xxx התקיים דיון נוסף, בנוכחות הסבים ובאת כוחם במועד זה, הורה בית המשפט על הארכת הצווים עד ליום xxx, בין היתר לאור מצבה הנפשי של המשיבה, והעובדה כי המשיב התחתן עם אישה אחרת והיה מקום לבחון את השינויים והשפעתם על הקטין.

בית משפט לנוער בבית משפט השלום בחדרה

תנ"ז 15-04-28930 מחלקה לשירותים חברתיים נ' xxx

תיק חיצוני :

1
2 ביום xxx התקיים דיון , בנוכחות אימו של הקטין – אשר היתה במצב רגיש ולאחר אשפוז
3 במחלקה לבריאות הנפש. אציין כי עו"ד xxx המייצגת את המבקשים בבקשה דן , הגישה במעמד
4 הדיון הנ"ל יפוי כח וציינה כי הינה מייצגת גם את המשיבה אמו של הקטין וטענה כי אין ניגוד
5 עניינים .
6 ביהמ"ש החליט כי טרם הבשילו התנאים לחזרתו של הקטין לחיק מי מהוריו, והאריך את צו
7 ההוצאה ממשמורת ב- 3 חודשים והמשך השמתו בבית הסבים . נקבעו הסדרי שהות בין הקטין
8 למשיבים .
9
10 ביום xxx התקיים דיון נוסף, בנוכחות הסבתא ובאת כוחה, בדיון זה הוכרז הקטין כקטין נזקק
11 בהסכמת הצדדים, מאחר ולא הייתה מחלוקת באשר לעובדות המקימות את עילות הנזקקות.
12
13 יצוין כי המשיבה הינה הורה משמורן בהתאם להחלטת בית דין רבני. בני הזוג הינם גרושים.
14 המשיב נשא אישה בשנית והספיק להתגרש ממינה.
15
16 הוצאת הקטין ממשמורת המשיבה במסגרת ההליכים בבית משפט לנוער, התבקשו לאור התדרדרות
17 במצבה הנפשי של המשיבה, עד כדי אשפוז בבית חולים "xxx".
18
19 התקיימו אין ספור דיונים . בית המשפט בחן , את מצב הקטין, עקביות המשיבים בהתנהלותם מול
20 הקטין ויישומם לתוכניות הטיפוליות .
21
22 על פניו נראה כי, בית הסבים הוריה של המשיבה, הינם החלופה הראויה בנסיבותיו של הקטין
23 ובנסיבות האישיות של המשיבים. וכי כל אחד בגפו לא יכול להעניק לקטין את השלווה בחיים שלו,
24 והחשוב מכל את היציבות והמוגנות.
25
26 בשל שינוי תדיר במצב המשיבים הנע בין אשפוזים, התמכרויות, מצב אישי ומעורבות בפלילים, לא
27 היה ספק כי יש להשאיר את הקטין בטיפול ובחסות הסבים.
28

בית משפט לנוער בבית משפט השלום בחדרה

תנ"ז 15-04-28930 מחלקה לשירותים חברתיים נ' xxx

תיק חיצוני :

ביום xxx הוגשה בקשה מנומקת, מפורטת הנתמכת בחוות דעת ותסקירים שונים להארכת הצווים בשנה נוספת. המשיבה התנגדה להארכת הצווים. בהתאם לנסיבות והמורכבות של תיק זה ולאור העובדה כי ביהמ"ש מכיר את עניינו של הקטין לאורך שנים, נעתר לבקשה והאריך את הצווים בעניינו של הקטין, לשנה נוספת וזאת עד ליום xxx על מנת לשמר את היציבות בחייו של הקטין ולא לטלטל אותו בין דמויות שאמנם אוהבות אותו, אך לאותו זמן נתון, אינן מטיבות עימו.

ביום xxx התקיים דיון בין היתר לבקשת המשיב לחידוש הקשר עם הקטין ולדיון בבקשה דנן. בדיון חזרה המבקשת על בקשתה, והוסיפה שככל שבית המשפט ידחה את בקשתה, מבקשת לאפשר לסבתא, להשמיע את עמדת הקטין ולהביא נתונים ועובדות אודות מצב הקטין בכלל ובקשר לבקשת המשיב לחידוש הקשר. לטענתה דברי הסבתא חשובים בראיית טובת הקטין. ביהמ"ש נענה לבקשה לאפשר לסבתא להביע את עמדתה לעניין סוגיית חידוש הקשר ולהביא בפני בית המשפט את עמדת הקטין לסוגיה זו. הסבתא ציינה כי הקטין פגוע מאד מהקשר שלו עם המשיב וציינה כי הקטין מתנגד לחידוש הקשר.

עו"ס לחוק נוער ואפטרופא לדין התנגדו לצירוף המבקשת להליך, אך ציינו כי לעניות דעתן אין מניעה לשמוע את המבקשת במעמד הצדדים בביהמ"ש. ב"כ המשיבה ציינה כי לא הצליחה ליצור קשר עם המשיבה ולכן לא יכולה להביא את עמדתה לעניין זה. כמו כן, ב"כ המשיב התנגד לבקשה.

דיון והכרעה

בבקשה טענה המבקשת כי יש מקום לצרפה כצד להליך בשל העובדה כי הינה יחד עם הסבא מר xxx משמשים כמשפחת אומנה לקטין ודואגים למלוא צרכיו וביקשו לאפשר נוכחותם בדיונים ומתן הזדמנות להשמיע את קולם בפני ביהמ"ש.

ניתן להיווכח מהאמור בפרק "רקע עובדתי" כי בית המשפט, ולאורך כל ההליכים נתן במה למבקשת ובעלה, שמע את דעתם בתור הורי המשיבה, וכן כמשפחת אומנת קרובים. ראה בהם שותפים בקבלת ההחלטות בעניין הקטין, שעה שהמשיבה לא יכלה להביע את דעתה, כשהייתה מאושפזת או כאשר מצבה הנפשי לא אפשר זאת.

בית משפט לנוער בבית משפט השלום בחדרה

תנ"ז 15-04-28930 מחלקה לשירותים חברתיים נ' xxx

תיק חיצוני :

אין ספק כי, הינם שותפים אמתיים בכל ההחלטות הקשורות לקטין, ככל שההחלטות וההמלצות
הינן בראות טובת הקטין; לצורך ההמחשה המבקשת הייתה שותפה בהמלצות לעניין שילוב הקטין
במסגרות החינוכיות. לא אחת, בירך בית המשפט את העבודה הקשה של הסבים וההקרבה שלהם
למען הקטין. יתרה מכך, צוין באחד הדיונים כי ללא המבקשת, סביר להניח כי הקטין היה שוהה
במשפחת אומנה אחרת – שאינה אומנת קרובים.

**משנקבע עובדתית, כי למבקשת ניתן מעמד, מעבר להיותה משפחת אומנה, תעלה השאלה או
הסברה שאם כך הם פני הדברים, אזי אין מניעה לצרף את המבקשת כצד להליך;
התשובה לכך, לעניות דעת בית המשפט, היא לא וזאת משיקולים, עקרונית וסיבות שונים כפי
שיפורט להלן :**

1. כעקרון הצדדים להליך על פי חוק הנוער (טיפול והשגחה) תש"ך 1960 הם לשכת הרווחה
ו"האחראי על הקטין" שהם בעניינו הוריו, האפוטרופוס הטבעי של הקטין.
אומנם מדובר בהורים אשר, לא יכולים בשלב זה, ביחד או לחוד לקחת אחריות על גידול
הקטין, אך מדובר בהורים, שיזכו לחיים ארוכים, הינם בחיים. צדדים פעילים בהליך ואף
מיוצגים ע"י עורכי דין. כך שלא ניתן לומר כי מדובר בקטין "נטוש".

לעניינו, יפים קביעותיהם של השופטים בפסקי הדין בר"ע (ת"א) 3/14 היועץ המשפטי
לממשלה נגד פלוגית ואח' שניתן ע"י כבוד השופט יהושע גייפמן פסק דין מיום 3.12.2014
(פורסם בנבו) ופסק הדין בר"ע 3221/08 (ביהמ"ש המחוזי בחיפה) הרכב כבוד השופטים
שטיינר, עמית וצילה קינן ר"ש' נגד היועץ המשפטי לממשלה ניתן ביום 2.10.2008 (פורסמו
בנבו), פסקי דין אלו דנו בסוגיה של צירוף סבים להליך אימוץ.
לעניות דעתי קביעות השופטים שם, מתאימות בהחלט לעניינו וניתן להקיש למקרה דנן ואף
ביתר שאת, בשל העובדה כי הזיקה בין הקטין למשיבים, הוריו הביולוגים, נמשכת וכי "
הניתוק" הינו זמני. בפסקי דין אלה, דחה בית המשפט את צירוף הסבים להליך האימוץ.

2. הליך על פי חוק הנוער לא הקנה זכות עמידה, בהליכים הנדונים על פיו, לסבים של הקטין.
החוק הקנה זכות אך ורק להוריו של הקטין או מי שהתמנה כאפוטרופוס לקטין בהתאם
לחוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות תשכ"ב - 1962.

בית משפט לנוער בבית משפט השלום בחדרה

תנ"ז 15-04-28930 מחלקה לשירותים חברתיים נ' xxx

תיק חיצוני :

3. בהליך הנזקקות חובות וזכויות הקטין לעומת חובות וזכויות ההורים נמדדים בהתאם לעקרון טובת הקטין, שהינו עקרון על במשפט הישראלי – האישי. הצווים הניתנים מכח הליך הנזקקות, לא אחת מתנגשים עם זכויות ההורה הביולוגי ופוגעים בגרעין המשפחה הביולוגית; וחרף כך ובאיזונים הנדרשים לשמירה על הקטין וטובתו, בית המשפט קובע צווים והחלטות בניגוד לזכויות הטבעיות של ההורים ומטיל עליהם למלא אחר תוכניות טיפוליות וחיובם בקשר עם גורמי הטיפול. צירוף קרובי משפחה להליך ולאו דווקא- קרובים המוגדרים, אומנת קרובים - מכניס אותם לפונקציות משפטיות היוצרות זכויות וחובות, שאין בהם כשלעצמם להטיב עם הקטין; לכל היותר מסרבלים את ההליך המשפטי.
4. יודגש, **הזיקה בין הקטין להורה** מנותקת זמנית ועל כן אין מעמד לסבים הגם שהם משפחת אומנה בהגדרתם. השאיפה הן של החברה בכלל ובית המשפט לנוער בפרט הינה, החזרת הקטין לחיק המשפחה או למי מההורים הביולוגיים בהתכנות התנאים לכך, ובהתאם למסוגלות מי מהוריו.
5. **ריבוי בעלי דין בהליך** נזקקות יכביד על ניהול ההליך וימנע מניהול הליך במהירות וביעילות וזאת כאשר חלוף הזמן עשוי לפעול כנגד טובת הקטין בשל עקרון "זמן ילד". הגנה על פרטיות הצדדים, הורי הקטין ביחד ולחוד, אל מול המבקשת אשר לא מן הנמנע, וככל שתהיה צד להליך תהיה חשופה לפגיעה בפרטיותה היא.
6. **חוק האומנה לילדים תשע"ו – 2016** הסדיר את זכויותיו של הקטין השוהה באומנה. מפנה למספר סעיפים אשר יש בהם לגלם את זכויותיו של הקטין, חובות משפחת האומנה כלפי הקטין וזכויותיהם. כך **למשל סעיף 11** "זכות הילד להשתתפות בכל עניין הנוגע לו". **סעיף 43 (א)** לחוק מתייחס לעניינים הקשורים בחיי היום יום של הילד, ובכלל זה עניינים המנויים בתוספת הראשונה. מכח סעיפים אלה, יש לאומן סמכות בלעדית לתת הסכמה ולאשר פעולות של הילד ולייצגו, ככל הנדרש, לרבות בהליכים משפטיים למיצוי זכויותיו... למעט הליכי משפטיים נגד הורי הקטין.

בית משפט לנוער בבית משפט השלום בחדרה

תנ"ז 15-04-28930 מחלקה לשירותים חברתיים נ' xxx

תיק חיצוני :

1 **סעיף 44** אף הוא מסדיר שמיעת האומנים בדיונים . בהתאם לסעיף זה, רשאי האומן
2 להשמיע את דעתו בהליך המתנהל לפני הגורם המוסמך, בכל עניין הקשור לשלמו לרווחתו
3 של הילד וינתן משקל ראוי לדעתו ולמידע הנמסר על ידו...
4 **סעיף 47 לחוק – הסכם עם האומן** – על כל סעיפי המשנה שלו, הסדיר את אחריותו של
5 האומן ומידת שיתוף הפעולה שלו עם גורמי הטיפול, כך גם הקשר שלו לשיתוף פעולה עם
6 מנחת האומנה. כאמור, דו"ח מנחת האומנה ככלל, מוגש לבית המשפט . ביהמ"ש יכול
7 לעמוד על מצבו של הקטין, להתרשם ממידת התפתחותו במסגרת משפחת האומנה ,
8 היציבות בחייו , המוגנות , ההכלה ומתן מענים לצרכיו השונים.
9

10 **שיחה עם קטין** – בית המשפט יכול מיוזמתו או לבקשת מי מהצדדים כולל הקטין
11 ואפוטרופוס לדין לבקש שתערך שיחה בין השופט לקטין בעניינים הקשורים לקטין כולל
12 בקשות הקטין להמשך קשר עם מי מהוריו או הפסקת הקשר והכל בראות טובתו של
13 הקטין. במקרים הנכונים הדבר אכן נעשה בהתאם לגילו של הקטין ואף ניתן לעשות זאת,
14 בתיק זה.
15

16 **8.** היענות לבקשה להצטרף להליך תיצור חשש לניגוד עניינים, ניגוד אינטרסים ופגיעה
17 בפרטיות הורי הקטין אל מול המבקשת . כך גם, לא מן הנמנע , וככל שתהיה צד להליך
18 תהיה חשופה לפגיעה בפרטיותה היא.
19

סוף דבר :

20 מדובר בקטין אשר זכה במשך השנים לטיפול מסור מצד הסבים. ואין ספק כי משפחת האומנה
21 היוותה ומהווה עד היום את התמהיל הנכון , לו זקוק הקטין .
22 משפחת הסבים הכילו את הקטין, דאגו להתפתחותו הפיזית ונפשית , העניקו לו מוגנות ויציבות
23 בחייו.
24 קולה של המבקשת נשמע ולא פעם אחת.
25 וכפי שנקבע בבר"ע 221/08 שאוזכר , מפי כבוד השופט עמית :
26 "רשאי ביהמ"ש ואף חייב לאפשר למשפחה מורחבת להביא את עמדתם בשאלת טובת הקטין . כל
27 מקרה ונסיבותיו, כפי שמשתקף לעיני ביהמ"ש בין היתר, על פי תסקירי פקידי הסעד וחוות דעת
28 מומחים". מכאן יש בהחלט לתת מעמד למשפחת האומנה להביע את דעתה , בין אם מדובר
29 במשפחת אומנה קרובים או זרים .
30

בית משפט לנוער בבית משפט השלום בחדרה

תנ"ז 15-04-28930 מחלקה לשירותים חברתיים נ' xxx

תיק חיצוני :

מתן זכות טיעון וצירוף כצד להליך במקרה דנן, אין בה כדי לקדם את טובת הקטין. יחד עם זאת
בית המשפט, יהיה קשוב לצורכי הקטין וישקול כל פניה או בקשה מצד המבקשת.

אשר על כן, הבקשה לצירוף הסבתא להליך, נדחית.

ניתן לפרסם החלטה זו ללא פרטים מזהים של כל המעורבים והמוזכרים בהחלטה בכפוף לכללי
החיסיון.

ניתנה היום, ב' סיוון תש"פ, 25 מאי 2020, בהעדר הצדדים.

ניתנה היום, י' סיוון תש"פ, 02 יוני 2020, בהעדר הצדדים.

חתימה